

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învopeală —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Gânduri după congres

Pentru ce te sbuciumi, o, suflete al meu?

De ce atâtea dorințe și căințe, atâta curaj și atâta melancolie se perândează în câmara ta?...

Tu, preot al lui Dumnezeu, și al neamului, eată-te sosit earăș în satul tău ascuns, departe de luminile ce se revarsă cu belșug scripitor asupra celor mai «noro-coși» decât tine...

Păstorii tăi oftează după pâinea dă-tătoare de viață, după pământul făgăduit de suveranul, care e supranumit «regele țaranilor»...

În odaea ta scundă, cu miros de bu-suioc, au chipul lui Hristos pe perețele cernit, și cu molitvelnicul pe masă, tu stai gânditor...

O lacrimă picură din ochiul tău, o la-crimă de bucurie, de durere, și earăș de nădejde și de îndemn... Căci tu ești chemat să-ți uiți de suferințele tale, ca să lecuești neajunsurile tuturor, cari așteaptă lumina și povața ta părintească.

Muncește, preotule, fără preget: a so-sit vremea adevărat hotărâtoare pentru o nouă așezare de veacuri.

Citește cu sârguință tot ce se ține de tagmă și de vremile mari, în care ni-i dat să trăim... Citește pentru tine, și pentru alții.

Cât de mulțumit vei fi, când o să vezi turma adunată în jurul tău; când o să zărești bătrânii lacrimând la dulceața graiului tău; când o să simți tineretul pri-vindu-te cu ochii scânteitori și cu inimele însuflețite pentru zilele ce-l așteaptă în vii-torul aurit...

Satele părăsite se vor umplea din nou. Dar tu știi, că lipsurile lor multe sânt! Împlinește-le.

Adâncind tainele slovelor, adapă-ți sufletul cu hrana trebuitoare, ca prisosin-du-ți fie, să poți fi prielnic altora.

Nu strângerea comorilor peritoare este datoria ta.

Zădarnic fi s'ar înmulți grămada ne-cuvântătoarelor bunuri, — când cuvântă-toarele, al căror păstor ai ajuns, scad în moravuri și în dragostea lui Dumnezeu.

Iubește munca, zi de zi. Căci a sosit primăvara în natură și în suflete, și în locul desnădejdiei eată a înmugurit împli-nirea dorurilor de libertate și mărire.

Vino, iubite frate, și urmează lui Hri-stos, mai marelui păstorilor. Crucea ta, de

aici încolo, are să fi mai puțin grea ume-rilor tăi.

Inaltă-ți cu atât mai vârtos sufletul la cele înalte, căci de acolo coboară ajutorul și binecuvântarea, și de acolo vine omului toată răsplătirea.

I. G.

Valuta de coroane

S'a scris atâtea despre valuta aceasta urgisită, încât par' că nu merită să se mai ocupe cineva de dânsa. Și totuși dacă ne gândim la urmările îndepărtate și la efec-tele multiple cauzate de evoluțiunile ace-stei hârtii-monete, nu ne putem reține de la unele reflexiuni pentru orientarea pu-blicului de aproape interesat.

La anul 1892, când s'a introdus în Austro-Ungaria valuta de coroane, s'a de-cretat în acelaș timp valuta de aur, sau cu alte cuvinte s'a îndatorat Banca austro-ungară să schimbe la dorința purtătorului fiecare coroană în aur. Dar deși legea impunea această obligațiune, ea nu era respectată de nimeni, căci în faptă nimeni nu pretindea de la Bancă acest lucru, ci avea deplină încredere în ea și în puterea legii, și aur se găsea în circulațiune, și pentru că era chiar incomodă plățirea cu el. După izbucnirea războiului balcanic însă aurul s'a imputinat tare, iar la anul 1914, când a erupt războiul mondial, atât aurul, cât și argintul din circulațiune l-a înghițit pământul. În schimb însă biletele de bancă au inundat tot mai mult piețele, și nici măcar coroane de argint nu s'au mai văzut de vre-o cinci ani încoace.

Praxa financiară, devenită oarecum lege internațională, dictează, că fiecare coroană de hârtie pusă în circulațiune, are să fie garantată de Banca care a ti-părit-o cu $\frac{2}{5}$ sau cel puțin $\frac{1}{5}$ parte aur monetisat, ori în ban, adică pentru 5 co-roane bilete de hârtie, să fie 2 coroane în aur în pivnițele Băncii, sau pentru 3 coroane hârtie să fie cel puțin 1 coroană aur. Această proporție a fost adoptată în baza experienței: câte coroane de hârtie ajung să fie schimbate cu aur în timp normal.

Având statul să facă plăți în afară în cursul războiului, străinătatea a primit numai bani de aur, cari s'au detras din circulațiune și în parte și de la Bancă, iar în locul lor s'au pus în curs bani de hârtie, a căror sumă a crescut așa de tare, încât la finea anului 1918 Banca austro-ungară ar avea în circulațiune la 35 miliarde de coroane de hârtie, pe când acoperirea metalică nu ar ajunge nici pentru a zecea parte. Adevărul e, că și alte state din

răsboi au fost nevoite să pună în curs bilete de bancă în proporțiune mai mare, dar nici unul în așa mare măsură, ca această monarhie dărăpănată.

Banca Națională a României avea, după bilanțul din 1918, o proporțiune peste $\frac{1}{5}$ la acoperirea metalică, și numai emisiunea de lei germani decretați prin stampilare egali în valoare cu leii romă-nești, a mai redus încâtva această pro-porționalitate favorabilă.

Mulțimea cea mare de coroane de hârtie, pe lângă lipsa de articoli comer-ciali de tot felul, și pe lângă lipsa brațelor de muncă, explică scumpetea atât de mare din țară, și scăderea atât de însemnată a valorii coroanei în țări străine.

Proclamarea uniunii tuturor țărilor locuite de români și înfăptuirea României Mari aducea cu sine în mod de tot firesc deodată cu desființarea hotarelor și legă-turilor de stat vechi, și desființarea valu-telor străine, cari erau pentru Ardeal, Bucovina etc. valuta de coroane, ear pen-tru Basarabia valuta de ruble. Acest lucru l-a făcut Franța îndată la ocuparea pro-viinciilor Alsația-Lotharingia, unde — după Journal Officiell — a desființat valuta de mărci germane, și a introdus francul, dar ca să nu păgubească cetățenii, a schimbat fiecare marcă de hârtie cu un franc 25 centime care e cursul normal din timp de pace. Cine n'a schimbat mărcile la timp, a pierdut dreptul la acest curs favorabil, și acum le poate da pe cursul din piață cu mult mai scăzut.

La noi nu s'a luat această măsură salutară de prudență, și astfel am mai fost inundați mai întâi de lei germani la re-tragerea trupelor din România, iar după aceea de coroane în sume enorme pentru diferite interese ale guvernului maghiar.

Caracteristic este, că pe când de pildă la retragerea germanilor leul german se schimba anevoie și numai cu 60—80 fileri, la începutul revoluțiunii el ajunge deja la 1 coroană 20 fileri, și se urcă treptat, până când ajunge prin stampilare al pari cu leul românesc. Românii s'au ferit peste tot de acei bani germani și au ținut morțiș la coroane, precum țin încă și astăzi. Puțini vor fi de aceia cari să fi avut no-rocul de această întorsătură neașteptată, dar mai toți au avut nenorocul a așeză pe fundul lăzii coroane, rod al unei munci grele în cea mai mare parte, și nu numai al oscilațiunilor financiare și al prețurilor, de cari au profitat evreii.

Prin ordonanța consiliului dirigent va-loarea aoroanei, care în timpuri normale era cu 5 bani mai mare ca a leului ro-mânesc, s'a redus la jumătate, și astfel în

comerțul curent fiecare e dator să primească 1 leu egal cu 2 coroane. Nu-i vorbă, cursul acesta este de prezent încă favorabil, dar ținem în vedere numai faptul, că Banca Austro-Ungară a comis păcatul neiertat și a emis atâtea hârtii fără garanție metalică. Cum însă banul nu este o valoare, ci numai un reprezentant de valoare și un mijlocitor de schimb, *adevărata lui valoare este puterea lui de cumpărare*, când așa dară pot cumpăra în Sibiu un chilogram de zahăr, zicem cu 6 coroane, iar în București cu 40 lei, ori o păreche ghetete aici cu 250 coroane, iar acolo cu 400 - 500 lei, cu anevoie se mai poate susține raportul de valoare de 2 : 1 fixat prin lege. Aici nu încap scuza cu timpurile extraordinare, cu greutățile aprovizionării și a. m. Prin această măsură se operează o deplasare de avere considerabilă, când în favorul și defavorul unuia, când al celuilalt, dar la tot cazul o deplasare injustă.

N'avem decât să ne cugetăm la situațiunea unui slujbaş mijlociu cu leafă de 600 lei lunar, și vom resimți diferența venită din puterea de cumpărare a banilor mai ales când posibilitatea de deplasare e ușoară. Natural, că fiecare va căuta să utilizeze banul cât mai cu folos, și să cumpere cu el cât mai multe lucruri direct sau indirect, pe față sau pe ascuns. De aici va urma neapărat un conflict de interese economice, care trebuie întâmpinat din vreme.

Până acum nu s'a pus de ajuns stavilă inundării de coroane, și astfel ori cât am voi să stabilizăm raportul de schimb legal și raportul de schimb real, va fi cu neputință să ni ajungem scopul din simpla cauză, că nu avem măsură de orientare asupra sumei de coroane, cu care operăm. Din acest motiv nu va fi putință nici echilibrarea prețurilor și stabilirea puterii de cumpărare a banilor. De aceea vedem azi o urcare de prețuri atât de mare, încât traiul devine absolut imposibil pentru micul și mijlociul funcționar. Când de ex. un servitor are plată 20—25 coroane pe zi, ce plată trebuie să capete un profesor, un director de ministeriu, ori un judecător, ca să poată trăi conform rangului?!

Mai ușor se poate ajuta numai prin scoaterea coroanei din circulație, și prin reducerea sumei de bani, făcând astfel cu putință reducerea prețurilor și proporționalizarea salarelor și venitelor la limita dinaintea războiului, care se putea atinge forțat.

Un efect straniu va avea starea financiară de azi la stabilirea valorii zestrei ce o aducem în România Mare. Este lucru știut, că deja cu mult înainte de război, valoarea pământului la noi era foarte urcată. Sunt cazuri, unde hectarul s'a plătit și cu 6000 coroane în timpul când coroana valora 1.05 lei. Cum va fi prețuit astăzi acest pământ, ca să nu păgubim pe proprietar? Tot asemenea avem fabrici, mașini, instalațiuni, întreprinderi, bogății subterane etc. Aplica-se va și aici cheia 2 : 1? Cum se va urma la exproprii, și așezarea de impozite cu acest raport, forțat încă nu se poate prevedea.

La răscumpărarea după cinci ani a împrumutului Ardealului în bonur ide tezaur s'a fixat acest raport de 2 coroane egal un leu, și e mare probabilitate, că această măsură va fi în favorul posesorilor de bonuri de tezaur, și statul va păgubi, căci o urcare a valorii coroanelor va fi o minune. Deci dacă la tot cazul statul nu pierde, de ce să nu limităm acum pier-

derea la un procent cunoscut, și să o lăsăm mereu să crească până la necunoscut? Astăzi am contă numai cu o pierdere știută în bani curenți, mâne ne poate surprinde o *perdere necunoscută în celelalte părți de avere și de venit*.

O ușurare ar putea urma numai dela subscrierea în masse dela bonurile de tezaur ale împrumutului ardelenesc, care o recomandăm cu căldură ori cui. Dar pentru economia de stat totuși pot rezulta mari pierderi, cari în definitiv au să le supoarte toți cetățenii în diferitele impozite.

Concluziunea nu poate fi alta, decât: *să dispară cât mai curând valuta de coroane*.

Citind ziare

— Glasuri din presă —

La cuvintele de înțelepciune, rostite de miniștrii noștri fără portofoliu, ziarul basarabeian *Sfatul Țării* (Nr. 263) scrie:

Prin glasul lor *România nouă* conjură România vechilor partide, să nu compromită opera de creare a României Mari.

Pentru România Mare au pierit 300 000 de ostași, înfruntând cu pieptul deschis, uraganul de oțel și de foc.

Pentru România Mare au pierit 500 000 de oameni pe toate drumurile în chinul foametei și al boalelor cumplite.

Pentru România Mare mii de români au înfruntat temnițele și spânzurătorile, cu zîmbetul pe buze.

Pentru România Mare suferă întreaga țară, întregul neam, dela o margine la alta, fără murmur, cele mai cumplite lipsuri.

Și eată că a sosit, în sfârșit, ceasul, când se poate făuri România Mare, întreagă, așa cum cere dreptatea neamului nostru.

Acum ori nici odată!

De va trece ceasul acesta, lăsându-ne cu o Românie ciuntită, nici odată un altul la fel nu va mai suna.

Trebuie să fi fost cineva sub jug, să fi suferit sute de ani robia străinului, ca să înțeleagă grozăvia acestui cuvânt: *Nici odată*.

Oamenii de azi cu toate vanitățile, cu toate poftetele, cu toate patimile, cu toate necazurile lor mărunte, de mult vor fi fost scrum când românii, cari au putut fi scăpați, vor sângera sub apăsarea robilor străine.

Și de aceea România nouă, România celor cari știu ce înseamnă clipa de astăzi, România celor cari nun mai pe sus de cât orce ambiție, mai pe sus decât orce rivalitate, mai pe sus decât orce vanitate, mai pe sus decât dreptatea lor chiar, dacă dreptatea este personală, scopul sfânt, *«de a duce la bun sfârșit mărețul act al Unirii și a consolida astfel România Mare»* — își îndreaptă astăzi cuvântul lor stăruitor și cer orcu se simte român, să facă jertfă patimile personale, a căror desfășurare compromite prestigiul țării și atinge interesele neamului.

In amintirea celor omorâți

Am raportat în numărul precedent al ziarului nostru despre parastasul celebrat Duminică, în catedrala Sibiului, în amintirea mucenicilor neamului, frați și surori, uciși de bandele maghiare în lupta pentru apărarea drepturilor naționale.

Dela Comitetul executiv al *Fondului jertfelor liniei demarcaționale* primim astăzi un comunicat, din care publicăm următoarele părți:

Prezent a fost numeros public din Sibiu, din împrejurime și refugiați, ear dintre notabilități dl V. Goldiș, ministru fără portofoliu, autorități militare și civile, comitetul executiv al Fondului jertfelor liniei demarcaționale, în frunte cu prezidenta d-na Catinca A. Bârseanu.

Parastasul se începe cu o predică a părintelui protopop *Dr. Ioan Stroia*, introdusă cu cuvintele Apostolului Pavel: «Dacă suferă un membru al corpului, suferă întreg corpul».

Dăm în rezumat frumoasa predică a părintelui protopop:

«Poporul românesc, chemat la nouă viață de glasul vremurilor actuale, a dat la moment

uitării toate suferințele lui de veacuri, și în entuziasmul unei reînvieri adevărate a întins mână frățească la toți, pe cari soarta i-a destinat să trăiască împreună cu noi.

Clasicele rezoluțiuni dela Alba-Iulia sânt dovezi neperitoare, cum înțelege neamul nostru rostul vieții popoarelor și învățăturile Mântuitorului, despre iubirea deaproapelui; precum și despre firma noastră hotărâre de a schimba plaiurile noastre într'un rai binecuvântat de Dumnezeu, unde toți, fără deosebire de rasă și credință, să poată trăi în armonie și iubire creștinească.

Oprimătorii noștri de ieri însă nu vor să înțeleagă glasul vremurilor. Blânzi pe un moment, în fața forței împrejurărilor, — și-au lăsat masca imediat ce s'au recules, — și din nou au dat drum liber adevăratelor lor porniri barbare, de jaf, chinuri și omoruri, necruțând nici femei, nici copii, și nimic din ce li se părea, că stă în calea unor adevărați cutropitori.

Țipetele desnădăjduților au străbătut ca un fior prin întreg corpul neamului românesc, încât și femeile române, în simțul lor curat, și-au dat seamă de jalea fraților și surorilor noastre de peste linia demarcațională, — și au ținut să protesteze în public și să arete lumii întregi indignarea lor.

Au ținut să facă față acestor fărădelegi, prin două acte de caritate: *parastasul* acesta pentru odihna sufletelor fraților și surorilor ucise dincolo de linia de demarcație, — și să facă *colecte* pentru alinarea suferințelor văduvelor, orfanilor și jefuiților de acolo.

Fiecare credincios să-și ție de datorie a contribui cu drag la aceste colecte, bine însemnând, că numai națiunile care se știu conștient avânta la astfel de jertfe, sânt menite să trăiască și să se valideze în viața popoarelor».

Ungaria declară război la toată lumea

Budapesta, 25 Martie

Noul guvern socialist a remis o notă intitulată «*Cătră toți*» în care anunță, că a declarat război tuturor țărilor, care au de revindecat ceva din teritoriul fostei Ungarii. Declarația vizează în prima linie *România*.

Sârbia și Ceho-Slovacia s'au pronunțat solidari cu România și puterile Înțelegerii, care la nevoie vor încercui complet nebunia ungurească, și condițiile ce vor urma vor fi și mai aspre pentru acest popor care și-a pierdut mințile. (B. I.)

Apel

Cătră românii de pretutindeni

Comitetul executiv al *Fondului jertfelor liniei demarcaționale* (cu biroul în Sibiu, Str. Baier 1, în edificiul *Albina*) a publicat următorul apel:

Bandele maghiare, prin sălbătăciile săvârșite dincolo de fosta și actuala linie de demarcație, au lăsat în urma lor o mulțime de orfani, văduve și nefericiți ajunși la sapă de lemn.

Pentru a putea veni fără întârziere în ajutorul acestor victime, cu bani, medicamente, haine, adăpost ori alte mijloace potrivite, — femeile române din Sibiu și împrejurimi, în adunările ținute la 14 și 18 Martie 1919 au înființat:

Fondul jertfelor liniei de demarcație,

cu sediul Sibiu, Strada Baier 1, (Banca generală de asigurare, edificiul *Albina*), urmând ca prin chete, colecte, daruri benevole ori alte ofrande, să se adune capitalul necesar.

Fondul va fi în întregime, până la epuizarea lui totală, împărțit în formă de ajutoare jertfelor menționate.

Administrarea fondului se face de cătră Institutul de credit și economii *Albina*, — la care au să se verse direct toate ofrandele.

Împărțirea ajutoarelor se face de cătră un *Comitet executiv*, compus din 18 doamne, — domiciliat în Sibiu, alese de adunarea din 14 Martie 1919, — pe baza cererilor sau a rapoartelor înaintate la adresa sus arătată, și pro-

văzute cu certificarea oficiului parohial respectiv, despre identitatea persoanelor și adevărul celor cuprinse în text, — sau în lipsa acestora pe temeiul rapoartelor autorităților române militare sau civile.

Predarea ajutoarelor se face prin delegații de femei, sau oficii parohiale, sau Reuniuni române de femei, sau autoritățile române administrative.

Contribuirile la fond se declară terminate pentru ziua de 1 Mai 1919, — când urmează să se înapoieze la acest comitet toate listele de colecte, care până la data aceea n'au fost încă înaintate.

Toate ofrandele, intrate și înregistrate la acest fond, se vor chita în ziarele românești din Ardeal, deocamdată în formă sumară, rămânând să se dea publicității un buletin despre toți donatorii.

După epuizarea fondului, Comitetul executiv va constata împlinirea scopului și va da publicității bilanțul lichidării fondului.

Apelăm la generositatea românilor de pretutindeni, să contribuie la alinarea suferințelor.

Comitetul executiv:

(ss) *Catinca A. Bârseanu*,
prezidentă.

Pentru orice informații a se adresa Secretariatului Comitetului executiv, Sibiu, edificiul Albina.

Știrile zilei

Suverana noastră în călătorie. M. S. Regina Maria, însoțită de regina Angliei, a vizitat spitalul «Regele George» din Londra. Regina Maria a avut lungi convorbiri cu lordul Churchill, ministrul de război. S'a dat un dîneu la palatul regal în onoarea suveranei românilor, la care au participat toți ofițerii de stat major aflați la Londra. (B. P.)

Parastas. În 7/20 l. c., la ora 12 din zi, s'a ținut parastas oficiat de P. S. Sa Episcopul Dr. Miron E. Cristea, cu mare asistență, în catedrala Sibiului, pentru odihna sufletului mareli arhieru Andrei Șaguna și a sufletelor eroilor români căzuți în războiul popoarelor. Public numeros, împreună cu membrii congresului preoțesc, au fost de față la acest parastas.

Răspuns la telegrama congresului preoțesc. Dl. N. Iorga a trimis următorul răspuns la telegrama congresului preoților:

P. Sfinției Sale Părintelui Miron Cristea, Episcop, Sibiu. În munca pe care o viață întreagă am depus-o, pentru ca să mi aduc partea la fapta îndeplinită astăzi, am văzut neconținut temeliile pe care biserica le-a dat neamului, și asigur și azi că ele nu trebuie părăsite. Adaug la mulțumirea pentru bunele cuvinte frățești, speranța că din conlucrarea culturii cu morala creștină se va naște pentru întreaga noastră nație sufletul, de care mai mult de cât orce are nevoie, și salut pe aceia cari dau astăzi semnalul. *Nicolae Iorga.*

Mobilizare generală. Noul guvern al bandiților din Budapesta a ordonat mobilizarea generală, chemând pe toți soldații în rezervă până la etatea de 46 ani. (B. I.)

Din Belgradul Sârbiei. Lăzindu-se aici vestea despre declararea de război a Ungariei, mulțimea imensă adunată în fața palatului regal a aclamat frenetic. (B. I.)

Sosiți din Franța. Marți, în 25 l. c., a sosit la Sibiu un batalion ardelean, format din foștii soldați români prizonieri în Franța. Excelent echipați în uniformă franceză, voinicii sosiți au fost primiți cu entuziasm nesfârșit în mijlocul nostru.

Domeniile Coroanei. Din București se anunță: Conform legii de expropriere, toate domeniile Coroanei din regiunea de câmp, afară de păduri, au fost trecute pe seama ministerului de domenii, care le va parca în vederea împrietăririi țăranilor.

La fie care din domenii, centrala obștilor a reținut câte o parcelă, variind după întinderea domeniului.

Pe aceste parcele centrala obștilor va înființa *ferme model*, care vor avea menirea să producă semințe și vite de rasă. Acestea se vor distribui sătenilor cultivatori.

Conferență la «Asociațiune». Duminică seara dela orele 6 până la 7 s'a ținut în sala festivă a Asociațiunii conferență anunțată. În o expunere liberă, rostită cu căldură, domnul profesor dela școala civilă de fete a Asociațiunii, Sabin Opreanu, a vorbit publicului ales despre țara noastră, arătând cum s'au format munții și văile noastre, cum au luat ființă bogățiile din pământul nostru românesc, sarea, petrolul, gazele aeriane, cum s'au format iezărele noastre din vârfurile munților, încheind cu un apel cald, ca să ieșim în natură liberă, de câte ori putem, să cercetăm munții, văile noastre pitorești, și să adunăm puteri trupesti și sufletești din natură, să ne înmulțim cunoștințele, să admirăm bogățiile și frumsețile patriei noastre, și să ne întărim pentru o nouă viață în statul de azi, care este România nouă și întregită.

Domnul Opreanu s'a prezentat publicului ales cu un bogat aparat științific și a știut să facă atrăgător subiectul abstract al prelegerii sale. Sperăm, că această interesantă conferență va fi urmată de altele, de același fel, despre bogăția și frumsețea pământului nostru.

Serbarea unui centenar. În Cernăuț s'a serbat în 20 l. c. centenarul nașterii lui Aron Pumnul.

Sentința în procesul ziariștilor din București. Cîtim în ziarul *Dacia* de astăzi:

După o deliberare de 6 ore, Cărea marțială a adus următoarea sentință:

Acuzații *Karnabatt* și *Grossman* sînt condamnați la câte 10 ani reclusiune; *Slavici*, *Teodorescu Dem.* și *Teodorescu-Arghezi* la câte 5 ani reclusiune.

Pentru toți acuzații sentința s'a dat cu unanimitate de voturi, afară de *Slavici*, pentru care Curtea s'a pronunțat cu majoritate de voturi.

Sînt *achitați*: Camburopol, A. de Herz, Leontin Iliescu, Adrian Sulcină, Pora, Tulceanu, Sandu, Negreanu, Cramer, Kaufman-Tedescul, Collier, Cernăteanu, C. Apostolescu, St. Antim, Nora, Cerbu, Popescu Dușu, Spitzer.

Apărarea face două recursuri: unul la *Inalta Curte de casație militară* împotriva respingerii incidentului de incompetență ridicat înaintea Curții marțiale.

La Praga. În vederea găsirii mijloacelor practice pentru aplicarea acordului comercial între români și ceho-slovaci, ministrul de industrie a trimis la Praga o comisiune compusă din dñii ingineri Balș, Pop și Gr. Dumitrescu. (B. P.)

Adunarea națională iugoslavă, întrunită la Belgrad, a discutat cererea de abdicare a regelui Petru. S'a hotărât, ca principele Alexandru să fie proclamat rege al iugoslavilor imediat după încheierea păcii.

Preoțimea și politica. Deciziunea adunării naționale din Praga prin care se introduce în statul ceho-slovac «paragraful amvonului» a fost verificată de președintele Masaryk și va fi publicată în codul legilor. Acest paragraf interzice de a vorbi în predici, în cursurile de religie, la exercitarea cultului religios, la procesiuni și pelerinaje despre chestiunile vieții de stat sau politice, de a critica legile edate sau proiectate, de a face propagandă pentru sau contra anumitor organizații și partide, de a recomanda sau de a și bate joc de ziare cu o direcție anumită, de a influența alegerile în favoarea sau defavoarea unui candidat sau a unei partide. Călcarea acestor hotărâri se va pedepsi cu închisoare de 1—6 luni (B. P.)

S'a dus Károlyi. Ziare bucureștene primesc vestea dela Budapesta, că guvernul contelui Károlyi s'a retras dela putere, căci nu voește să execute ordinul aliaților de a retrage trupele ungurești pe noua linie de demarcație. S'a format un nou guvern, în frunte cu socialistul revoluționar Al. Garbai și cu «comisari»...

Ungurii vreau să stărpească pe români. Comisarul de război, jidanul *Pogány*, a declarat, că noul guvern anarhist-banditesc dela Budapesta, nu va tolera nici când o țară puternică românească, mai bine stărpește pe toți români.

N'au decît s'o facă, dacă doresc să nu mai rămână picior de ungur pe teritoriul locuit de îndelung răbdătorul popor român. Ii sfătuim să nu se joace cu focul, atîta cît se mai poate opri poporul român, ca să nu le dea pedapsa bine meritată. (B. I.)

Multumită. Dl. Dr. Victor Corbu a donat, cu prilejul avansării sale la rangul de colonel, orfelinatului ortodox român suma de Cor. 50. — Dl. Ioan Voinea din Drăgășani, a transpus pentru același scop prin episcopul din Bungard Cor. 20. —; ear mai mulți preoți, cari au beneficiat de cuartir în orfelinat în decursul congresului, au dăruit Cor. 50 — Tuturor li se exprimă mulțumită. — *Direcțiunea Orfelinatului ortodox român în Sibiu.*

Interzis. În urma ordonanței date de resortul finanțelor din Consiliul dirigent, se interzice importul bancnotelor și asigurațiilor de casă ale băncii austro-ungare în teritoriile unite cu regatul României. În circulațiunea de călătorii și pe frontiere se permite importul de bancnote întrucît nu trece peste suma de 500 de coroane.

Uită s'o spună? Buletinul *Le Moniteur de Transylvanie* («Transylvanie» numai cu un s) în numărul 4 traduce din cuvînt în cuvînt — schimbînd titlul — raportul nostru din Nr. 24 despre manifestația sașilor, dar după obiceiul, care la noi n'ar trebui încetățenit, nu arată de unde l-a luat.

Apel

cătră membrii «Uniunii profesorilor români din Ardeal, Bănat și părțile ungurene».

Aducem la cunoștința tuturor membrilor «Uniunii profesorilor», că am hotărât înființarea unei cooperative a Uniunii.

Scopul cooperativei este ca prin înființarea și susținerea unei tipografii și librării să înlesnească frumoasele intențiuni exprimate în Statutele «Uniunii». Partea cea mai mare a beneficiului ce va produce această cooperativă, va servi mijloacele cu caracter umanitar ale Uniunii.

Fiecare membru al cooperativei va plăti la intrare ca membru o taxă de intrare de 50 cor., apoi cel puțin o parte de fondare de 500 cor., și va răspunde cu multiplul de cinci ori a acestei sume pentru obligamentele cooperativei. Însă numărul părților de fondare cu care vrea să participe cineva dintre membri la capitalul de operațiune, nu este limitat. Din părțile de fondare iscălite va vărsa fiecare membru la intrare cel puțin 30%, iar restul în decurs de jumătate an dela data intrării.

Deoarece cooperativa aceasta proiectează să ia în editura sa tipărirea manualelor școlare obligate în viitorul an școlar, și constituirea legală este în chipul acesta foarte urgentă, deodată cu apelul de a intra ca membru Vă invităm să participați și la *adunarea generală de constituire*, ce se va ține în Sibiu, Duminică în 17/30 Martie la 11 ore a. m. în sala de ședințe a Asociațiunii.

În speranță că nici un profesor ori profesoră nu va rămânea indiferent față de această grupare a profesorilor, Vă trimitem salutul nostru colegial.

Sibiu, 6/19 Martie 1919.

A. Bârseanu
prezident.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Joi și Vineri: *Călugărița*, dramă în 4 acte. În primul rol artista L. Mara.

Inceputul la ora: 6½ și 8½, seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Joi: *Oamenii cari nu vreau să îmbătrânească*, dramă în 3 acte.

Vineri: *Aventurile Paulinei*, dramă de senzație, film american. Partea I.

Inceputul la ora: 6½ și 8½, seara.

„CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) în SĂLIȘTE“.

Convocare

P. T. Membrii «Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște», sunt invitați la
a XXXV-a adunare generală ordinară,

conform §-ului 15 din statute, pe *Duminică în 13 Aprilie st. n. 1919 la 3 ore p. m.*
în sala festivă a școalei gr.-or. române din Săliște, pe lângă următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecțiune.
4. Stabilirea bilanțului pro 1918, votarea absolutului și distribuirea profitului net.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune cu mandat de 6 ani și a 2 membri cu mandat de 4 ani.
6. Alegerea a 2 membri în consiliul de inspecțiune cu mandat de 3 ani.
7. Fixarea marcelor de prezență.

Domnii membri cu vot decisiv, — adică aceia, cari sunt trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adunare în registrul membrilor, — sunt în senzul dispozițiilor §-ului 10 din statute, rugați a-și depune părțile de fondare și documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până în 11 Aprilie, iar la institutele, cari sunt membre la «Solidaritatea», până la 9 Aprilie 1919.

Săliște, în 16 Martie 1919.

(86) 1—1

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1918		Pasivă	
		K	f		K f
Cassa în numărar	196,950-98			Capital societar	500,000—
Monete	255,349-53	452,300-51		Emisiunea a patra	366,280—
Capitale elocare la alte bănci	888,534-26			Fondul de rezervă	252,983-61
Cambii	202,357-50			Fondul de binefaceri	49,548-09
Cambii cu acoperire hipotecară	88,834—	291,191-50		Fond. unui spital public în Săliște	102,309-86
Imprumuturi hipotecare	372,820-16			Fondul de penziune	55,239-47
Conturi-curente cu acoperire	1,255,967-65			Depuneri spre fructificare	460,081-03
Credite personale	65,970-50			Creditori	5,134,052-17
Efecte publice	2,579-520—			Dividende neridicate	17,107-78
Acții dela diverse bănci	267,860—			Interese anticipate pro 1919	3,574—
Căsele institutului	94,000—			Profit transpus din anul trecut	9,063-50
Mărfuri	31,517-02			Profit curat	81,918-58
Imprumut din fondul de binefaceri	49,548-09				
Depun. înființând. spital public în Săliște	102,309-86				
Depun. fondului de pensii	55,239-47				
Mobilier	3,469-20				
Amortizare	469-20	3,000—			
Debitori	35,331-49				
Interese tranzit. dela efecte	26,966-55				
		6,572,077-06			6,572,077-06

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
		K	f		K f
Interese:				Profit transpus din anul trecut	989-82
pentr. depuneri spre fruct.	134,649-61			Interese:	
pentr. părțile de fond. noi	6,884-03	141,533-64		dela cambii	29,910-13
Spese:				dela imprumuturi hipotecare	29,357-15
salare și bani de cvartir	48,014-64			dela credite de Cont-curent	68,790-54
marce de prezență	1,860—			dela credite personale	12,149-46
imprimare, reg., porto, div.	12,653-17	62,527-81		dela efecte	114,797-40
Contribuțiune:				dela capit. elocare la alte bănci	14,157-68
directă	7,094-82			Profit la monete	269,162-36
10% după interes. depun.	13,464-95	20,559-87		Chirii	28,580-86
Amortizare: din mobilier	469-20			Proviziiune și alte venit	3,217-70
Profit transpus din anul trecut	989-82				5,058-30
Profit curat	80,928-76	81,918-58			
		307,009-10			307,009-10

La finea anului 1917 au fost 327 membri, în anul 1918 au repășit 13 membri, de nou au intrat 82 membri, la finea anului 1918 au fost 396 membri cu 5000 părți de fondare.

Săliște, în 31 Decemvrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

Dr. N. Calefariu m. p., C. Herția m. p. Dr. N. Comșa m. p. Dr. I. Lupaș
 prezident. director-executiv.
Dr. I. Stroia m. p. D. Lăpădat m. p. D. Roșca m. p. I. Chirca m. p.
 I. Popa m. p. I. Răcuciu m. p.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Săliște, în 16 Martie 1919.

Dr. D. Borcia m. p., prezident. I. Schitea m. p. C. Criștiu m. p.
 A. German m. p. P. Giura m. p.

Revăzut și aflat în ordine: Ioan I. Lăpădatu, secretarul «Solidarității».

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

Nr. 1043/1919 Plen.

(85) 1—3

Concurs

În temeiul dispozițiilor cuprinse în §-ul 27 al Regulamentului pentru afacerile interne ale consistorului arhidiecezan și §-ul 17 din Pragmatica de serviciu, pentru ocuparea postului de oficial, clasa a II-a, la exactorat, se publică concurs.

Emolumentele sunt:

1. Cor 2200— salar fundamental.
2. 10% quinquenale dela salarul fundamental după toți anii îndepliniți în serviciul bisericei.
3. 30% bani de cvartir.
4. Adausele de scumpete acordate funcționarilor consistoriali, pe timpul războiului.

Petițiile de concurs sânt a se adresa și înainta Consistorului arhidiecezan, în termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», însoțite de extras din matricula botezațiilor, testimoniu de maturitate și alte documente recomandatoare, din cari să fie evidentă destoinicia petentului.

Între condiții egale, absolvenții de cursurile teologice resp. preoții vor fi preferați.

Sibiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 4 Martie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 11,286.

(83) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Petranjeni, din protopresbiteratul Abrudului, în conformitate cu concluzul sinodului arhidiecezan Nr. 55 din 1911, se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fașionate în coala B. pentru congruă.

Concursele instruite cu documentele cerute, se trimit în termenul deschis consistorului arhidiecezan, iar concurenții cu observarea preșcriselor din regulamentul pentru parohii se pot prezenta în comună pentru a cânta, a oficia, a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 26 Februarie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. orf. 354/1919.

(81) 2—3

Licitare

Vineri în 28 Martie n. 1919 la ora 10 a. m. se va licita în localitățile subsemnatului Scaun orfanal (Strada Măcelarilor, Nr. 4, etajul I, ușa 8), celui ce va oferi suma cea mai mare, averea nemiscătoare din Schützengasse Nr. 16.

Condițiile de licitare se pot afla în orele oficiale (8—12 a. m.) la Scaunul orfanal al orașului Sibiu.

Scaunul orfanal orășenesc.

Arendări de pământ și fânețe

Proprietarii din Sibiu și jur, cari pot da în arândă sau în parte pe unul sau mai mulți ani table mai mari de pământ arător și fânețe în hotarul comunei sau la munte, să se adreseze — de urgență — regimentului de infanterie în Sibiu, strada Șagunna Nr. 9, care primește astfel de arendări în condițiuni favorabile.

(82) 2—2

Censurat prin
Locot. Bucur.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.